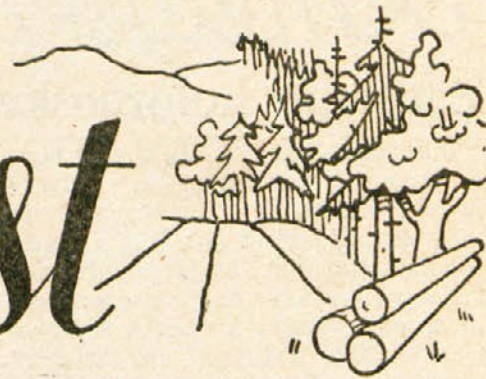

Dolenjski list

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV ČRNOMELJ, NOVO MESTO IN TREBNJE

Leto I. — štev. 14.

NOVO MESTO, 25. maja 1950.

Izhaja tedensko

Krepko po poti socialističnega kmetijstva

V našem okraju imamo 7 kmečko obdelovalnih zadrug, 9 združnih ekonomij in 2 pripravljala odbora. Prva kmečko obdelovalna zadruga se je ustanovila v letu 1948 v Orehovici, ostalih 6 pa lansko leto. Združena ekonomija se je preosnovala 1948. leta iz plemenilne postaje. Sedem združnih ekonomij se je ustanovilo v letu 1949, deveta pa se je osnovala 1950.

Ker so se naše zadruge lansko leto razmeroma pozno spomladi osnovala, so vsi gledali na nje z nezaupanjem, češ kaj neki bodo naredili ti združniki, ko pa so sami lenuhi. Toda naše zadruge so dobro prestale začetno krizo, led je prebit in pokazali so se prvi uspehi.

ZADRUGA GORPAVICA

Prva je v našem okraju, ima 139 ha zemlje, od tega 38 ha gozdov in 101 ha obdelovalne zemlje. Delovni dan v letu 1949. je znašal 54 din. Največ delovnih dni ima združnik Maznik Janez, ker jih ima 590. Oskrbuje živino, poleg tega pa še pomaga pri ostalih delih. Franko Francka, ki oskrbuje svinje in je presešla normo v vzreji malih pujskov je dosegla 570 storilnih dni. Jakše Franc opravlja delo s konji in je dosegel 554 storilnih dni. V lanskem letu so adaptirali hlev za govejo živino, grad Vrhovo, kjer bodo imeli pisarno in stanovanja za združnike, in postavili nov svinjak.

Zadruga ima 36 glav govedi, 5 konj, 52 svinj in 24 ovac, 14 velikih in 11 malih strojev. Edino ta zadruga ima v našem okraju že izdelan pravilnik, ki se iz leta v leto dopolnjuje.

RDEČA ZVEZDA

Kmečko obdelovalna zadruga »Rdeča zvezda« v Beli cerkvi se je ustanovila v marcu 1949 z 12 družinami in 11 posameznimi člani — skupno 58 članov. Na novo so sprejeli 4 člane. Delovni dan je znašal 67 din. V socialni sklad so dali 5% čistih dohodkov. Zemlje imajo 61 ha, od tega je 17 ha orne, 3,72 ha vinogradov. Imajo 22 glav govedi in 7 konj, 14 svinj in 65 kokoši. V letu 1949. so imeli težave pri delu. Fronta je v Krajevnem ljudskem odboru Bela cerkev razumela te težkoče in priskočila na pomoč pri sezonskih delih. Od vsega začetka je ta zadruga kazala prav lep uspeh, dočim se je v letošnjem letu, po rednem letnem zboru malo poslabšala, ker so se nekateri vodilni združniki nekoliko polenili, toda tudi to napako bodo morali v najkrajšem času popraviti. V lanskem letu so popravili svinjski in goveji hlev, shrambo za vino in postavili novo lopo za seno.

DAN ZMAGE

Kmečko obdelovalna zadruga »Dan zmage« se je ustanovila 8. maja 1949. Ob ustanovitvi je imela ta zadruga 95 ha zemlje od tega 31 ha njiv, preko 4 ha vinogradov, ostalo pa so travniki in paš-

niki. Delavnih ljudi je bilo 9. To število nam kaže, da ne more biti obdelana tolikšna površina, posebno pa še vinograd, ki zahteva veliko več dela. Zadrugi nasprotni ljudje, so kazali na združnike kot na lenuhe. Bolje bi bilo, da bi jim priskočili na pomoč, da bi čimveč pridelali, kar bi razbremenilo tudi oddajo

graščinskem posestvu Bajnovškega gradu, so danes lastniki združniki, nekdanji viničarji in dminarji, ki so v stari Jugoslaviji delali za korist »Bajnovškega gospoda«, danes pa delajo kot samostojni gospodarji v prid skupnosti. Lansko leto je zadruga popravila svinjski hlev, shrambo za orodje, lahko bi pa še goveji hlev,

skupno s partizani za časa narodno-osvobodilne borbe. Zadruga se je ustanovila lansko spomlad. Pričeli so skoraj z golimi rokami, kakor partizani v letu 1941, brez orodja in brez živine. Imeli so samo železno voljo. Sedaj pa imajo že 25 glav goveje živine, 6 konj, 50 ovac in 17 prašičev. V nabavi strojev in orodja so zadrugi veliko pomagali miličniki iz Ljubljane, ki so prevzeli patronat nad to zadrugo. Podarili so jim poljske stroje, elektromotor, slamoreznico, okopalnik, mlin za žito, radio aparat, knjižnico in več drugih stvari v vrednosti preko 200 tisoč din, poleg tega so jim nudili pomoč pri opravljanju poljskih del in obiranju sadja. Na rednem letnem zboru, so sprejeli nove člane, ki so pristopili v zadrugo z vero v boljše življenje.

V lanskem letu so oddali 1,50 vagona sadja za široko potrošnjo, žita niso oddali, ker ga niso sejali, sicer pa v teh krajih tudi dobro ne uspeva. Pridelali so pa veliko krompirja in ga tudi precej oddali. Sedaj imajo posejanega 2 ha ovsa. Plan setve krompirja pa so preseglji. Pri sajenju krompirja jim pomaga šolska mladina. Sadno drevje, ki je bilo zanemarjeno in neočiščeno odkar so šli Kočevarji, so letos združniki lepo očistili. Vinograde imajo že obrezane in nakoljene. Napake v delu, ki so jih izučile že lansko leto, letos ne opažamo, delo izvršujejo z veseljem. Lansko leto je znesel delovni dan 71 din in 53 bonov.

ROG

Zadruga »Rog« kot najmanjša po številu družin in delovnih članov je pokazala lani najboljši uspeh. Imeli so vse pravočasno in dobro obdelano. Delovni dan so imeli plačan 73 din in 41 bonov. Kljub vsem oviram in težkočam so združniki vztrajali. Lani niso dobili dovoljenja za registracijo zadruga in zato niso dobili pri Narodni banki ne kredita, niti bonov, čeprav so oddajali že zgodnji krompir, živino in drugo zelenjavo državi. Šele na podlagi vsega tega, se jim je izdalo dovoljenje, da so lahko izvršili registracijo in odprli pri banki tekoči račun. Ko so združniki to dosegli, so se vrgli še z večjim veseljem na delo, kar se posebno odraža letos pri vseh spomladanskih delih. Pri vsem tem pa jih letos najbolj skrbi nabava poljedelskih strojev.

Kmečka obdelovalna zadruga »Krka« v Straži je dosedaj najmlajša v okraju, ustanovila se je lani jeseni. Lani ta zadruga ni mogla pokazati kakih uspehov, zato pa kaže letos prve večje uspehe pri spomladanski setvi in obdelavi vinogradov. Združniki se borijo za to, da bodo pokazali vsem, kaj se da narediti v skupnosti. Združniki se ne zmenijo za vsa prerokovanja nasprotnikov, ki jim prerokujejo neuspeh in se jim posmehujejo, temveč še ponosneje dvigujejo glave in stopajo trdno po poti v socializem.

TITO JE BIL NAŠ
TITO JE NAŠ
TITO BO NAŠ

kmetov. Jasno je, da so take govornice spravljale združnike včasih iz ravnotežja. Nekaj kmetov je pristopilo zadrugi na pomoč, da je bilo delo opravljeno.

V letošnjem letu delo v zadrugi napreduje, ker je zadruga dobila nekaj novih članov. Seveda so še težkoče v pogledu vprežne živine in raztresenosti članov. Vkljub vsem težkočam, ki jih še imajo, pa so se že pokazali prvi uspehi boljšega gospodarstva.

TRŠKA GORA

Zadruga Trška gora, kot edina vinarstvena zadruga v našem okraju, se je ustanovila tudi lansko leto. Na bivšem

ako ne bi imeli zaprek s strani referenta za kapitalne gradnje pri poverjeništvu za kmetijstvo. Združniki so v lanskem letu dosegli delovni dan 73 din in 25 bonov, poleg tega so od celotnega čistega dohodka dali 15% za sklade. Letošnje leto jim gre sicer delo od rok, vendar bi pa lahko šlo bolje, ako bi se uresničile zahteve združnikov, da bi se delo normiralo.

BAZA 20

Zadruga »Baza 20« ima zemljo, ki so jo imeli pred vojno Kočevarji. Ta je sedaj v rokah naših zavednih združnikov, ki gradijo to, za kar so se borili

Kmetijski svetovalec

Zatiranje koloradskega hrošča

v letošnjem letu

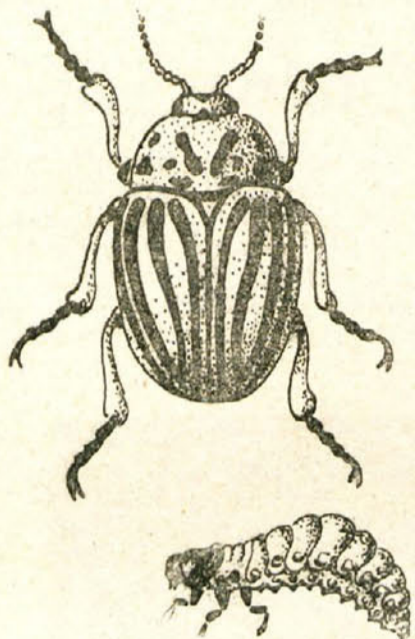
Iz dosedanjih uspehov triletne borbe pri zatiranju koloradskega hrošča v Sloveniji je razvidno, da se z doslednim izvajanjem navodil ljudske oblasti in s temeljitim mehničnim in kemijskim zatiranjem lahko omeji širjenje koloradskega hrošča in da ga je možno z vestnim sodelovanjem ljudstva pod vodstvom množičnih organizacij tudi končno zatreti. To nalogo si je letos tudi postavilo glavno vodstvo antidoriforne akcije pri ministrstvu za kmetijstvo LRS kakor tudi okrajna vodstva v okrajnih ljudskih odborih, kjer je hrošč razširjen.

Za uresničenje zadane si naloge je potrebna najboljša organizacija krajevnih in okrajnih vodstev antidoriforne akcije. Brez izpolnjevanja navodil in brez vestnega sodelovanja vseh prebivalcev pri zatiranju koloradskega hrošča ne moremo pričakovati najboljših uspehov in uresničenja zadane si naloge — uničenja koloradskega hrošča. Iz dosedanjega dela pri organizaciji kakor tudi že pri izvršenih pregledih okuženih parcel ali pa pri množičnem pregledu krompirišč dne 14. maja t. l. je razvidno, da še nismo začeli in izvršili vsega, kar bi morali za pravilno delo. Več krajevnih ljudskih odborov v OLO Novo mesto še nimajo postavljenih krajevnih vodstev kot n. pr. Dolž, Zameško, Gaberje, Mirna peč, Stopiče itd. Brez postavljenih dobrih krajevnih vodstev antidoriforne akcije, kjer bodo vsi člani vodstva temeljito seznanjeni z nalogami in dolžnostmi, ne moremo pričakovati tudi dobrih uspehov pri pregledih krompirišč. V posameznih krajevnih ljudskih odborih so vodstva sicer postavljena, pokazala pa so se za akcijo brezbržna. Dolžnost krajevnih ljudskih odborov je, takoj postavijo krajevna vodstva in da vse člane vodstva dobro seznanijo z nalogami, ki so jim postavljene. Člani vodstva si pa morajo poiskati po vaseh in naseljih vaške vodje in skupinovodje, ki jim bodo pri pregledih v pomoč.

V preteklem letu v OLO Novo mesto ni bilo večjega števila novih ali ponovljenih okužb. Ponovljena je bila 1 okužba iz leta 1948 in 6 novih okužb v KLO Zbure, Škocjan in Kamence. Za letošnje leto je bilo proglašeno kot neokužene samo nekoliko parcel, vse ostale parcele iz leta 1947 in 1948 veljajo še vedno kot okužene. Vsi lastniki parcel, katerih parcele so proglašene kot okužene, so bili že jeseni obveščeni o obvezni saditvi krompirja na okuženih parcelah v letu 1950. Lastniki okuženih parcel so se v glavnem držali obvez, dočim so 3 lastniki v KLO Šmarje in 1 lastnik v KLO Škocjan sejali na te parcele žito odnosno so posadili krompir samo na tistem mestu, kjer je bila ugotovljena okužba. Kazni proti kršilcem uredbe o zatiranju koloradskega hrošča so razvidne iz letakov »Plan zatiranja koloradskega hrošča«, ki so bili v zadnjih dneh dostavljeni vsem krajevnim ljudskim odborom. Kaznovani bodo vsi, ki so sejali žito namesto krompirja na okužene njive, kakor tudi vsi, ki se ne bodo udeleževali množičnih pregledov krompirišč na poziv vaških ali skupinskih vodij.

Vse okužene njive bi morale biti že takoj ob saditvi krompirja označene s tablicami, da je njiva okužena in od kdaj. Večina lastnikov je namestila tablice šele na poziv sektorskih vodij ali pa na poziv uslužbencev okrajnega ljudskega odbora. Za razliko od lani bo letos pregled okuženih in ogroženih parcel samo dvakrat na teden, dočim je dolžnost lastnika okužene njive, da pregleduje krompirišče večkrat na teden. Ker so dnevni pregledi po skupinah letos skrčeni na tridnevne preglede, je dolžnost krajevnih vodij, da

so tridnevni pregledi temeljiti in opravljeni z zadostnim številom pregledovalcev, ki bodo mogli pregledati krompir kakor tudi zemljo. Hrošči, ki pridejo iz zemlje, lezejo nekaj časa še po zemlji. Dostava poročil o izvršenih pregledih ni najboljša in morajo krajevna vodstva poskrbeti, da bodo pošiljali redna poročila. Po dosedanjih podatkih s stanjem 16. maja, koloradski hrošč še ni odkrit na področju OLO Novo mesto.

Nedeljski množični pregled krompirišč dne 14. maja je dokazal, da v večini krajevnih ljudskih odborov niso posvetili temu pregledu dovolj pažnje, čeprav so bili pravočasno obveščeni in v večini primerov tudi osebno obveščeni po uslužbencih kmetijskega poverjenišva. Najslabše so se izkazali tisti krajevni ljudski odbori, ki še niso imeli postavljenega dobrega vodstva. Pregled je bil v 32 KLO. Vsi KLO, ki v nedeljo, 14. maja, niso opravili pregleda ali je bil pregled slabo izvršen — kot n. pr. v KLO Šmilhel pri Novem mestu, Gradišče, Kameno, Mirna peč in Prečna — bodo ponovili pregled dne 18. maja. V vseh krajevnih ljudskih odborih brez izjeme je bila prenikna udeležba. V posameznih KLO niso sodelovali pri pregledu niti posamezni člani vseh družin. Naloga krajevnih vodstev je za bodoče preglede: *udeležiti se morajo množičnega pregleda vsi za to delo sposobni prebivalci* ne glede, ali imajo posajen krompir ali ne. Ni samo dolžnost pridelovalcev krompirja, da se pregleda udeležijo, enako dolžnost ima tudi tisti, ki mogoče ne pridelujejo krompirja. Pri dosedanjih pregledih se tudi mladina ni udeleževala polnoštevno pregleda, čeprav je ravno mladina najbolj poklicana za to delo. Za šolsko mladino slišimo večkrat razne očitke, da poškoduje krompirišča. Če bo šolska mladina poučena in bo pregledovala pod vodstvom starejše osebe, bo nedvomno lahko mnogo prispevala k dobri izvedbi množičnih pregledov.

Pri zadnjem pregledu v nedeljo, 14. maja, smo že imeli primere, da se posamezniki niso hoteli udeležiti pregleda. Kot primer navajamo dogodek iz KLO Smolenja vas. Družina Strune Antona iz Potovvrha št. 22 se na poziv skupinovodje ni hotela udeležiti pregleda, čeprav so bili za pregled poklicani 3 člani družine. Skupinovodji so se celo posmehovali in še druge nagovarjali, naj se pregleda ne udeležijo. Uredba o zatiranju koloradskega hrošča določa za vse kršilce predpisov uredbe o zatiranju koloradskega hrošča kazen do 5.000 din, po kateri bo tudi Struna prejel zasluženo kazen. Z denarno kaznijo bodo kaznovani

Lepi primeri naših kmetov

Tudi v novomeškem okraju imamo mnogo poštenih in delovnih kmetov, kateri se zavedajo, da bo tudi njihovo delo veliko doprineslo k čimprejšnji izgradnji socializma. Veliko je kmetovalcev, ki vlagajo vse svoje sile, da bo njihova zemlja čimbolj obdelana, da bo čimvečji ha donos, da bodo redili čimveč živine in tudi prašičev ter da bodo prodali čimveč pridelkov državi, ker se zavedajo, da s tem nudijo našemu delavcu v tovarni in rudarju v rudniku potrebno hrano.

Lahko bi navedel nekaj primerov zavednega in požrtvovalnega kmetovalca: Ivan Smrekar, Savinek KLO Škocjan; kmetovalec IV. skupine, katerega okolica ni najboljša, je lep primer ostalim, ker svoje obveze vedno in pravočasno 100% izpolnjuje že vsa leta po osvoboditvi. Kakor vsako leto tako je tudi leta 1949. imel največji predpis obvezne oddaje krompirja v okraju, katerega je 100% izpolnil. Redno oddaja predpisane

mu količine goveje živine in prašičev. Letos v mesecu aprilu pa je moral oddati pitane prašiča, a ker je imel pri hiši nesrečo, da so mu prašiči poginili, tega ni mogel storiti. Ni pa jadikoval in veliko pomišljal. Prvi je v škocjanski dolini oddal predpisano količino maščob namesto prašiča.

Prav tak je Franc Kuhar iz Dol, Prekope, kateri nima delovne sile, sam pa je star preko 70 let. Nadalje Turk Franc, Vrh 16. krajevni ljudski odbor St. Jernej, kmet I. skupine, kateri je letos oddal preko 1000 litrov mleka, čez 400 kg klavne živine, nad 800 kg krompirja itd. Izpolnjuje vse svoje obveznosti in jih visoko presega, kar pomeni, da vlaga vse sile za izvedbo petletnega plana.

Takih primerov bi lahko naštel še veliko, vendar pa bi pozval vse tiste, ki svojih obveznosti še niso izpolnili, da posnemajo navedene tovariše. F. P.

Kaj mislijo nekateri šefi in upravitelji gozdnih uprav in manipulacij

Pri gozdni manipulaciji Poljane dela med ostalimi brigadami tudi mladinska brigada, katere komandant je tovariš Anton Anzelc. Ta brigada se zaveda važnosti planskih nalog, kar je dokaz dneva dosega plana ter sprejemanje kontra plana. Ti mladinci se zavedajo tudi kakšno važnost posveča naša ljudska oblast pri prevzgoji našega delavca strokovno političnemu polju, zato je brigada Rudolfa Zadima postavila svoj mladinski aktiv v revirju Jelenici. Na mladinskih sestankih čitajo dnevno časopisje ter rešujejo vsa vprašanja o izvršitvi planskih nalog. Tovariš Anzelc kot brigadir in sekretar mladinskega aktiva stremi za tem, da je njegova brigada med prvimi v dosegi plana in da se mladinski aktiv čim bolj seznanji z novo družbeno ureditvijo in potjo po kateri nas vodi naš CK in tovariš Tito.

Ko je Anzelcova brigada zvedela, da pride na delovišče Jelovica frontna brigada je poskrbela vse potrebno, da se očistijo barake in pripravi sveža slama. Postavila je kuhinjo in očistila vodnjak. Ko pride brigada na

mešto, naj se ugodno počuti in bo lahko prišla takoj za delo, da bo izvršila čimprej plan, ker Anzelc ve, da so to ljudje, na katere čaka doma kmečko gospodarstvo in bližajoča se košnja.

Ko je prišla frontna brigada, je bil tovariš Anzelc postavljen za preddelavca in brusarja žag. 10. maja pa se je tovariš upravitelj Puhan po svoje umislil, da premesti Anzelca s tega delovišča na drugo z namenom, da razbije mladinski aktiv. To bi se tudi zgodilo, da ni preprečil org. sekretar komiteja tov. Muren. Isti odnos do mladine ima upravitelj gozdne uprave Poljane tov. Kopinič, kateri je ostro postavil praktikanču Lahu Jerneju, sekretarju mladinskega aktiva pri manipulaciji Poljane, da ga bo denarno kaznoval s 400 din, ker je preskrbel, da dobi mladinski aktiv čimprej revizite za telovadbo in odbojko. Taki upravitelji se naj zavedajo, da ljudska oblast, katera polaga toliko pažnje za vzgojo naše mladine ne bo pustila, da bo našo mladino kdo zaviral pri njenem delu. Plavec Jože.

Vstopajte v vrste gasilcev

Da je gasilstvo nujno potrebno, o tem ni danes več vredno razpravljati. Če bi zanj ne bilo potrebe, bi naša ljudska oblast ne bila izdala zakona o gasilstvu. Koliko je gasilstvo v vsem času ljudstvu že koristilo, o tem bi se dalo govoriti in pisati na dolgo in široko. Vendar to ni namen tega članka. Dejstvo je le, da je prav tako kot v tovarnah, trgovstvu ali obrtništvu, tudi v gasilstvu nujno potreben kader mladih ljudi in da je kader treba izvežbati v vseh potrebnih spretnostih, ki jih gasilec pri svojem delu potrebuje. Kakor tudi izvežbati ga v vsem gasilskem delu in naporih, ki jih morajo res dobri gasilci prevzeti nase, če hočejo resnično pošteno in z ljubeznijo do gasilskega dela in svojega naroda, kateremu čuvajo imetje, to delo izvrševati. Zato pa mora gasilec stremeti tudi za tem, da si prevzgoji svojo notranjost, da si prevzgoji svoj lastni jaz, da si pridobi ne samo telesne sposobnosti, nego da si pridobi tudi tiste vrline, ki jih mora vsak resnični gasilec imeti glede na svojo duševno plat izživljanja.

Vsaka gasilska četa ima že po zakonu določen svoj kulturno prosvetni odtok, kjer si morejo mladi pa tudi starejši gasilci, če ima ta odtok seveda dobro vodstvo. Ki naloge pravilno pojmuje in jih izvršuje, bistriti duha, si pridobiti poleg strokovnega znanja, ki jim ga daje poveljstvo, plemenitost, ki mora biti gasilcu prva odlika. Ljubezen do svojega naroda in s tem do ljudske imovine, dobi torej pravičen odnos do stvari same in šele potem more delati v gasilskih vrstah res pravilno. Plemenit, pošten, zna-

čajen, ljubezniv, v gotovih primerih strog, načelen, dosleden in v ljubezni do ljudstva absolutno prekaljen, mora biti vsak gasilec. poleg svoje telesne konstrukcije in izvežbanosti v strokovnih rečeh, da more res pravilno in stoodstotno izvrševati težko in naporeno, ter plemenito gasilsko delo. V vsem tem se gasilci vzgajajo v svojih družtvih, pri svojem orodju, na sestankih in podobno. kjer se seveda izgrajujejo tudi politično, kajti politika naše socialistične države gasilcu ne sme biti deveta briga. Gasilna društva skrbijo za pravilno vzgojo svojih kadrov in so tudi odgovorna zanje. Težava je le ena. Vse premalo ljudi, zlasti mladine vidimo danes v gasilnih družtvih. Starejši gasilci, ki so člani društva morda še daleč izpred vojne, ki imajo za seboj že lepo gasilsko delo, bodo prej ali slej ostareli, omagali, kajti oni so svoje delo tako rekoč dovršili. Treba pa je nadomestila zanje. Gasilstvo ne sme s tem propasti. Zato je nujno potrebno, da dobimo čim več mladih ljudi v naše vrste. Zato vabimo in v interesu domovine in občeljudske koristi pozivamo vse mlade ljudi obojega spola, da se vpišejo takoj v gasilna društva, Mladino Novega mesta vabimo, da takoj pristopi k novomeškemu gasilnemu društvu, da se tam izvežba za prave in požrtvovalne gasilce, ki bodo nekoč sposobni reševati tudi najtežje naloge. Vsak, ki ima veselje do gasilstva se more prijaviti pri tov. sekretarju Bardorferju Jožetu ali pri tov. poveljniku Bernardu Brunotu. Mladinci in mladinke Novega mesta vabimo, da se čimprej prijavijo v društvo.

Od 1. do 10. julija 1950 razstava lokalnega gospodarstva in komunalne dejavnosti v Novem mestu

v bodoče vsi, ki namenoma sabotirajo izvrševanje zakonitih predpisov.

Množični pregledi bodo v bodoče po planu, ki ga določa glede na kvaliteto izvršenih pregledov ministrstvo za kmetijstvo. Število množičnih pregledov bo odvisno od kakovosti poprej izvršenih pregledov. Kolikor v posameznih KLO pregledi ne bodo dobro opravljeni, se bodo zaradi tega večkrat ponavljali. Od udeležbe posameznika zavisi kakovost pregleda in je zato dolžnost vsakega poedin-

ca, da se pregleda udeleži. *Množične organizacije naj pritegnejo vse ljudstvo v borbo proti koloradskemu hrošču.* Vsi smo poklicani, da sodelujemo pri zatiranju koloradskega hrošča. S skupinskimi pregledi ga zanesljivo odkrijemo in pokončamo. Zato sodelujmo v skupinah, ki jih za preglede organizira krajevni ljudski odbor z zavestjo, da s tem izpolnjujemo državljansko dolžnost in da rešujemo naše kmetijstvo pred veliko nevarnostjo in škodo, ki bi jo povzročil koloradski hrošč, če bi se razširil.

Skrb za mater in otroka je stvar slehernega državljana

Skrb za mater in otroka mora biti najvažnejša naloga vsakega državljana socialistične države. To načelo nam mora biti vsem stalno v mislih in motor našega celotnega dela. Da se to delo še bolj poživijo je ljudska oblast organizirala Teden matere in otroka. Ta teden pa ni samo zato, da prav v tem tednu vložimo vse delo v izboljšanje življenjskih prilik našim materam in otrokom, ampak posebno še zato, da v tem tednu temeljito pregledamo vse pomanjkljivosti in nepravilnosti in jih potem preko celega leta popravljamo in izpopolnjujemo naše odnose in delo v prid materi in otroku.

Sedaj, ko se pripravljamo na svečan zaključek našega dela in skrbi za mater in otroka in še svečanejši začetek novega izboljšane dela za razvoj našega mladega rodu in zdrave matere, moramo pregledati, kaj smo opravili in kaj bomo naredili. Ali je res vse tako, kot v svoji vnemi govorimo? Ali je res vse tako lepo, kot pišemo in se hvalimo?

V okraju imamo samo eden edini Dom igre in dela in to v Novem mestu. Ta javni Dom je v Medicevi vili. Lepo je v njej, še lepše okrog nje. Toda poglejte na Breg, poglejte na delovnem prostoru Okrajnega gradbenega podjetja »Krka«. Poglejmo po vaseh! Še vedno skrbe za

varstvo malih starejši bratci in sestrice, ki bi še sami morali biti pod skrbstvom. Poglejmo ali je res vsaka delovna mati brez skrbi ob svojem stroju, ob pisalni mizi, v svojem delovnem prostoru? Ne, ni! In, če bodo ljudski odbori še naprej delali tako in tako brezobzirno jemali skrb za mater in otroka kot sedaj, potem bodo še dolgo otroci ostali prepuščeni sami sebi.

In še nekaj! Mi moramo skrbeti, da se otrok tudi duševno razvija. Ali smo kje preskrbeli v našem okraju za Pionirsko knjižnico ali čitalnico? Ali smo našim malčkom preskrbeli primerne igrače? Ali dajemo našemu mlademu rodu lep in dober zgled v besedi in dejanju? Ali je mogoče, da mati, ki se prištevajo k dobro izgrajenim, reče: »Pogine naj pankrt!«, ker je oče vsled zablode ali kakor že koli zabredel med nasprotnike delovnega ljudstva. Ne, prav gotovo, to ni prav. Mladina je naša in njo moramo vzgojiti in privedi v krog delovnih ljudi in jo pripraviti, da bo postala močan člen v verigi socialističnih ljudi.

Okrajni odbor za organizacijo Tedna matere in otroka je zato izdelal plan, ki bo, če ga bomo do pike izvedli, marsikaj izpremenil.

Načrt dela za izboljšanje prilik materi in otroku

ZA ANTIFASISTIČNO FRONTO ZENA

1. Da bo s pomenom Tedna matere in otroka seznanjena sleherni žena, bomo zaključile vse žene v okraju, da bodo vršile agitacijo za čimboljšo udeležbo na roditeljskih sestankih.

2. Imele bomo 40 predavanj o dobrih odnosih med starši in otroki, v borbi proti alkoholizmu — torej v borbi za dvig zavesti pravilnih socialističnih državljanov.

3. Poskrbele bomo, da bodo babice imele zdravstvena predavanja.

4. Poskrbele bomo, da bo čimveč posvetovanj s sekcijami in odbori istočasno pa jim bomo prikazali nujnost postavitve patronatov Kmečkih obdelovalnih zadrug nad otroškimi ustanovami.

5. AFZ organizacija bo nudila potom članic po 13 šolskih mlečnih kuhinjah pomoč pri samem poslovanju in istočasno vršila kontrolo nad prejemom in izdajo hrane. Ravno tako nad otroškimi restavracijami in materinskimi restavracijami.

6. V mestu samem bomo odprle krpalnice, po možnosti pa tudi v Kmečko obdelovalni zadrugi St. Peter.

7. Obiskale bomo dijaški dom in ekonomski tehnikum, prav tako se bomo zanimale v kakšnih razmerah živijo učenci v gospodarstvu in o tem pregledu poročale Ljudski inspekciji.

8. Obnovile bomo vseh 7 igrišč na terenu, ter na novo osnovali skupno z množičnimi organizacijami 7 novih. V samem mestu pa bomo obnovile igrišče pri Domu igre in dela, na novo pa bomo odprle veliko igrišče na Marofu skupno z Mestnim ljudskim odborom in Mladino.

9. Zene mesta bodo pripravile za otroške sejme na terenu različne igrače, posebno za Kmečko obdelovalne zadruge.

10. Pomagale bomo, da se do Tedna matere in otroka odpre čakalnica na postaji za matere v Novem mestu.

11. Ob zaključku šolskega leta bomo skrbele za pogostitev pionirjev.

PRI PROSVETNEM DELU

1. Poživitve podmladka Rdečega križa.

2. Vaški roditeljski sestanki naj postanejo posvetovalnica za matere in otroke.

3. Vzgojno zdravstvena predavanja na sektorjih: Novo mesto, Stopiče, Brusnice, St. Jer-

nej, Skocjan, Smarjeta, St. Peter, Mirna peč, Dol, Toplice, Zužemberk in Ratje. Na ta vzgojno zdravstvena predavanja bodo vabljeni učitelji, otroške obiskovalke, zaščitne sestre, babice in masovne organizacije, tako da bodo lahko izvedli predavanje v vseh vaseh.

4. Nudila se bo vsa pomoč od strani vzgojiteljev pri izvedbah otroških igrišč in pionirskih sob.

5. Dokončana bo oprema za Dom igre in dela »Vide Tomšič« Novo mesto; v ta namen bomo prosili mizarja podjetja: Mirna peč, Zužemberk, Novo mesto, za napravo inventarja, stroške za opremo bomo krili iz proračuna poverjeništa za prosveto OILO Novo mesto. Organizirali se bodo 4 sezonski DID in to v KDZ Trška gora, Bela cerkev, Orehoviča in Poljane.

6. Izvršil se bo pregled vseh šolskih mlečnih kuhinj do konca maja, vključili bomo nove otroke po možnosti tudi predšolske, da bodo prejemale mleko. Kuharicam v mlečnih kuhinjah bomo poskrbeli za potrebne plašče — predpasnike.

7. Počitniške kolonije: »Čimveč otrok v počitniške kolonije in taborenja«. V ta namen bomo pristopili k pravilnemu izboru res najpotrebnejših otrok in čimboljši organizaciji.

8. Taborenje se bo vršilo v Zužemberku in Drči. Počitniške kolonije pa v Radečah in Loki pri Zidanem mostu v dveh izmenah. V zdravstvene kolonije bomo poslali 30 otrok.

DELO SOCIALNEGA SKRIBSTVA

1. V našem okraju bomo izbrali najboljše skrbnike in obiskovalke, ter podatke najboljših otrok pod skrbništvom in pod nadzorstvom skrbniškega organa, ter skušali v primerni obliki dati priznanje tem osebam.

2. Na prvi seji skrbniškega sveta bomo izročili vsem skrbniškim svetovalkam spisek obiskovalk njihovega področja, ter jih zadolžili, da pri vsem delu na polju soc. skrbstva, zlasti pa skrbništva vzdržujejo stalne stike z obiskovalkami. Od skrbniških svetovalec bomo zahtevali, da se redno udeležujejo sej. Do sedaj nismo imeli potrebe zamenjati nobenega od skrbniških svetovalec iz razloga, da bi ne vršil svoje dolžnosti, ki jih ima kot skrbniški svetovalec.

3. Sistematične zdravniške preglede varovancev in otrok pod nadzorstvom skrbniškega organa bomo dali zdravnikom pred odhodom kolonije.

4. Da bi bile priprave za vključevanje vseh potrebnih otrok pod nadzorstvom skrbniškega organa in varovancev v počitniške kolonije in letovanje, kar najuspešnejše, bomo imeli skupno s poverjeništvom za prosveto sestane, na katerega so pozvani tudi zastopniki masovnih organizacij, da pregledajo temeljito spiske za letovanja in kolonije pregledanih otrok, ter da skupno izdelamo končne sezname tistih otrok, ki jih bomo izbrali za posamezne kolonije.

5. Dasi smo se že v prvem tromesečju na samih sektorskih konferencah, zlasti pa o priliki zdravniških pregledov otrok razgovarjali z večino varovancev in otrok pod skrbništvom, bomo to tudi nadaljevali tako, da bo tudi v tem pogledu obdelan ves teren našega okraja, bodisi po uslužbencih naše uprave, bodisi po obiskovalkah in skrbniških aktivistih odn. skrbniških aktivih po posameznih KLO.

6. Radi uspešnejšega vključevanja otrok v gospodarstvo in šole bomo v tem pogledu v stalni povezavi z organi poverjeništa za

prosveto in poverjeništvom za delo, tako da bo detajlni plan izvršen do konca maja.

7. Poskrbeli bomo za defektno in slepo mladino s terena, da bo z novim šolskim letom oddana v zavode glede nadaljnje vzgoje in izobrazbe.

8. V drugem tromesečju bomo odprli 4 materinske posvetovalnice. V Novem mestu se bo osnovala še ena terenska mlečna kuhinja.

DELO TRGOVINE

1. V sodelovanju z množičnimi organizacijami, predvsem AFZ bomo preučili delovanje otroških restavracij, skrbeli za higiensko ureditev prostorov in nastavitve dobrega kadra. Izvedli bomo organizacijo patronatov nad otroškimi restavracijami. Otvoritev letne restavracije na igrišču.

2. Izvajati prvenstvo doječih mater, nosečih in dojenčkov pri nabavi in razdelitvi blaga.

3. Počitniškim kolonijam bomo pravočasno dostavljali hrano.

V POGLEDU LJUDSKEGA ZDRAVJA

1. Izvedba šolskih higienskih aktivov po vseh šolah novomeškega okraja. Nad delom aktivov bo izvajala kontrolo sanitarna inspekcija.

2. Naročili bomo zdravstveno prosvetno literaturo, ki bo služila kot gradivo za razna predavanja po terenu.

3. Izvedli bomo razgovore po KDZ zadrugah o dojenju, za izboljšanje nege otrok in borbo proti poletnim driskam pri dojenčkih.

4. Izvedli bomo obisk mater in otrok po domovih potom obiskovalk in medicinskih sester, ki bodo kontrolirale higienske prilike po domovih. Babice pa bodo obiskale vse noseče žene in porodnice. O vseh potrebah bodo signalizirale bližnjo posvetovalnico za noseče oziroma posvetovalnico za mater in otroke. Obiskovalke se bodo posebno zavzele za vse partizanske otroke, predvsem za partizanske sirote.

5. Preko okrajnega sindikalnega sveta se bomo pozanimali za življenje nosečih žena po obratih in izvršili agitacijo za dečje jasli.

Organizirali bomo v sklopu predavanj sanitetnega tečaja predavanje o negi in pravilni prehrani otrok. Seznanili bomo ljudi z uredbami o zaščiti matere in otroka. Poskrbeli bomo za realizacijo uredbe o dodatkih za noseče in doječe matere.

Skrbeli bomo za izboljšanje razdeljevanja mleka po mlekarnah in higienskih prilik po mlekarnah.

IN KAKO PIONIRSKO ORGANIZACIJE

1. Na terenu bomo organizirali 6 pionirskih sob, v Novem mestu pa bomo postavili leseno barako s pomočjo masovnih organizacij, katere bo služila za pionirsko vzgojo in zabavo.

2. Izvedenih bo 7 daljših in krajših izletov s pionirji iz okolice Novega mesta.

3. Na rojstni dan maršala Tita bomo organizirali štafeto, pri kateri bodo sodelovali vsi pionirji.

4. Organizirali bomo taborenje v Drči in Zužemberku, pri katerih bo sodelovalo 33 pionirjev.

5. Pionirji bodo obiskovali matere padlih borcev.

6. Pionirji bodo v času tekmovanja sodelovali pri nabiranju zdravilnih zelišč in pomagali pri popravilih cest.

7. Sodelovali bomo pri graditvi igrišča na Marofu.

Povest o zmaju s sedmerimi glavami

Na cvetno nedeljo leta 1941 je na našo zemljo udrl hud zmaj. Po trebuhu je bil rdeč, po hrbtu črn, ves je bil trd in sluzast, njegove luske so se motno svetlikale v črno-rdeči barvi. Zaznamovan je bil ta zmaj z velikim kljukastim križem. Sedem glav je imel in iz sedmerih žrel se je valil črn smrdljiv dim, vmes pa so sikali plameni in pokončevali, kar so dosegli. Zamolklo grmenje je prihajalo iz sedmerih goltancev... Pomlad je bila tedaj, ko je ta zmaj prestopil meje naše lepe slovenske dežele, prvo cvetje je brstelo iz zemlje, vsa narava se je prebujala... Kraljična Vesna - Pomlad se je sprehajala po livadah in sejala cvetje, ptičke so prepevale... Toda na mah je vse utihnilo in Vesna se je skrila — od daleč se je začelo zamolklo grmenje, nebo se je prekrilo s črnimi oblaki, blisk za bliskom se je užigal, strupena sapa iz žrelomastečega zmaja je zavela čez goro, preko cvetočih travnikov in rodovitnih polj in na našo ljubo slovensko domovino se je vsula gosta toča... Vse je bežalo, vse se skrivalo... In tedaj je grozni zmaj brezobzirno stopal preko

naših cvetočih trat. Njegove težke šape so udarile. Z močnimi zamahi šap je rušil naše domove, naša mesta, naše vasi... in da je bilo gorje še hujše, je bruhnil iz sedmero žrel jate črnih ptičev, ki so z velikim hrumom leteli nad našo deželo in sejali strah in trepet. Ljudje so se skrivali pod zemljo, vendar je bilo mnogo ljudi pobitih do smrti od svinčenih izpljunkov teh zlonosnih letečih pošasti. Zmaj je divjal in iz svojih žrel bruhal ogenj in razdejanje po naši domovini, njegovi črni ptiči pa so spuščali svoje govno na naša mesta in vasi in jih rušili... Dolgo je divjal grozoviti črno-rdeči zmaj sam, toda kmalu se mu je pridružil še drugi. Rdeče-zeleno-bele barve je bil in na grebenih se mu je svetilo znamenje: butara palice, povezanih s sekuro. Prihrumel z gorkega je juga, divjal je čez plodno ravan... Oba zmaja sta se združila in divjala vedno hujše. Iz obeh pošasti se je skotila tretja, mladi zmaj, čisto bele barve. Imenovali so ga »belega«. In bil je v bistvu hujši od starih dveh. Napadal je iz zasede in zadajal udarce iz varnega zavetja obeh

starih zmajev. Visoko mu je v zavetju obeh zmajev vzrasel greben in tedaj je bilo gorje slovenskemu narodu... Naše ljudstvo je bilo obupano, skrivalo se je in klicalo rešitelja, da bi ga rešil te krvave vlade, strašnega jarma treh zmajev... Toda dolgo, dolgo ni bilo rešitelja, ljudje so trpeli, zatekali se v gozdove, se tam skrivali in pričeli neenak boj z zmaji, boj brez orožja z golimi rokami... dolgo je trajala grozna borba...

Nekoga dne pa, ko je bila sila že na vrhuncu, se je na hribu nad zmajevim domovanjem pojavil mlad, močan človek — partizan! Z nasmehom na ustih je stopil zmajem nasproti. Dvignil je puško brzoštelko in pomeril. Zmaji so zagnali hrup, bliski so švigali, dim se je na debelo vil okoli gore, na kateri je stal partizan. Gora se je majala, črni ptiči so spet vzleteli, treskalo je huje in huje, svinčena toča je padala na gosto. Naš junak, partizan pa je dvignil puško in sprožil: rafal za rafalom je sikal v odprta žrela treh zmajev. Prvi se je zvrnil rdeče-zeleno-beli zmaj, hrope se je vlekel z bojišča, pa ni prišel daleč. Kmalu je omagal in poginil. Partizan pa je streljal in streljal.

Njegovi rafali so pobijali glavo za glavo črno-rdečega zmaja. Ko je bila le še ena po koncu, je zmaj sprevidel, da ne bo zmagal, pa je planil v divji beg, za njim pa mladi beli zmaj. Toda prepozno. Narod, ki je videl veliko in slavno borbo partizana, se je dvignil in prihitel pomagat. Zapele so strojnice, zmaja pa sta bežala, črni ptiči so se izgubili v neznane daljave. Stari zmaj pa se je sredi pota krvavec zrušil in pokopal pod seboj mladega belega zmajčiča, ter ga zadušil... Njegovo belo glavo pa je partizan odrezal in jo obesil na kol v svarilen znak...

In zasijalo je sonce, zapeli so ptički, veselo pesem. Prihajali so ljudje, dekleta in žene so nosile cvetje in ga trosile junaku pred noge, in mu vzklikale. Prihajali so starci ob palicah iz podzemskih jam, kamor so se zatekali iskat zavetja in si brisali solze radosti...

V zgodnji spomladi je bilo to, na dan 9. maja 1945. leta... Naš narod se je dvignil, vstal je kakor poje Gregorčič:

Da, vstal je resnično, mogočen, čestit uničil naklepe je črne, grozi naj, hrumi naj sovražnik srdit, Slovan se mu v grob več ne vrne!

PIŠEJO NAM

IZ SMARJETE

Ker se v našem, zadnje čase tako razširjenem »Dolenjskem listu« iz Smarjete nihče ne oglasi hočem jaz priobčiti nekaj vrstic. Seveda, če se jih bo tovarišu uredniku splačalo priobčiti, ali bodo morda romale v koš.

V Smarjeti res nismo taki zaspanci kot mislite in kakor je bila že nekolikokrat v našem listu kritika o nas, Ravno nasprotno. Ako bi prišel k nam kak tujec in bi nekaj časa živel med nami, bi videl, da pri nas spimo.

S pomočjo šolskega upravitelja, ki je največ žrtvoval in pri igri tudi sam sodeloval, smo uprizorili igro »Rokovnjača«, do katere je ljudstvo pokazalo veliko zanimanje. To igro smo letos v Smarjeti ponavljali štirikrat. Zdaj bomo začeli z učenjem nove igre in jo bomo v kratkem uprizorili.

V zadnjem času je tudi mladina postala bolj delovna. Sestanki so redno vsak teden ter se jih tudi mladinci redno udeležujejo. Na predzadnjem sestanku so si posamezniki zadali nalogo, da bodo v tednu cest izvršili 15 delovnih ur. Ze prvi dan so pokazali lep uspeh. Zbralo se je 16 mladincev, ki so odšli v kamnolom kopat gramoz za cesto. Najbolj delovni mladinci so bili Rahne Tone, Zalokar Jelka, Tomšič Tine in Gregorčič Mici, a tudi ostali so bili delavni. Delo je bilo zelo naporno in na najtrših mestih smo razstreljevali. Nakopali smo več kot 8 m³ gramoz. V tednu cest upamo, da bomo udarniške ure tudi preseglei.

Za fizkulturo kaže mladina veliko zanimanje. Postavili so si nalogo, da napravijo igrišče in ustanovijo strelsko družino.

Vsi se zavedamo, koliko je vredna vsaka delovna ura danes, ko primanjkuje delovne sile in ko gradimo socializem. Z. J.

TUDI TU NAJ SE NAREDI RED!

V novomeškem kinu tudi ne vlada povsem tak red kakršen bi moral vladati. Uprava kina si sicer prizadeva, da bi vse šlo v redu, vendar se večkrat dogajajo stvari, ki obiskovalcem kina na splošno niso všeč.

Reditelji v kinu naj bi se strogo držali tega, da ne bi spuščali ljudi med predstavami v dvorano, temveč samo v odmorih. Tudi stranska vrata naj bodo med predstavo stalno zaprta in ne da se stalno odpirajo, kar zelo moti gledalca, posebno med predstavami, ki se vrše podnevi. Velike nepravilnosti se dogajajo zlasti pri mladinskih predstavah. Z našimi pionirji, ki so res zelo živi, reditelji včasih zelo grobo postopajo. Tega grobelega postopanja naj se reditelji enkrat za vselej odvadijo. Sploh kar se tiče vljudnosti rediteljev novomeškega kina ne bom govoril, ker to je že splošno znano. Rediteljem bi povedal samo to, da se naj zavedajo, da so oni tu zaradi obiskovalcev in ne obiskovalci zaradi njih. Milan

IZ BELE KRAJINE

Svet za varstvo matere in otroka na okraju se je sestel v četrtek dne 13. t. m. in si določil okvirni načrt dela v predpripravi za Teden matere in otroka.

Na posameznih sektorjih okraja bodo babice in zaščitne sestre skupno z učiteljsvom imele skupen sestanek, na katerem si bodo razdelili sektor dela za predavanje, ki bo zajelo sleherni vas v sektorju. Predavanje bo v zvezi s higieno našega otroka. Po izvršenih sestankih se bodo predavateljici zopet sestali, zbrali najznačilnejše probleme higijene v sektorju ter jih sporočili okraju. V slučaju da bo svet pravočasno prejel ozki film odgovarjajoče vsebine, bo priredil v večjih centrih 5 predavanj o higieni in negi otroka s predvajanjem filma.

Svet bo sestavil seznam obojestranskih sirot, mater z največjim številom otrok ter

vdov padlih borcev, katere bo v posameznih sektorjih počastili s kulturnimi prireditvami. Ob tej priliki bodo vsi navedeni pogoščeni in obdarjeni s primernimi praktičnimi darili.

Učiteljsvo bo en teden dalo pouku prizvok stalne skrbi naše ljudske oblasti za našega otroka.

V Črnomlju in Metliki bo v Tednu matere in otroka kulturna prireditev večjega obsega. V obeh krajih bo še tekom maja odprta otroška restavracija.

T. Z.

IZ ST. PETRA PRI NOVEM MESTU

Pri nas se kar ne moremo dvigniti iz spanja in nas ni zdramil niti poziv »Dolenjskega lista«. Kljub vsej zaspanosti pa vidimo, da ne vidijo gospod Janez Frančič, ki gre do maševat v Grčevje, matere, ki se trudi z dveletnim otrokom, s katerim gre tudi v Grčevje. Mati sama hoče, da jo gospod vidi zato jih opozori, da naj bi jo vzeli na voz. Spoznati pa mora, da gospod niso samo slepi, ampak so tudi gluhi; peljejo se namreč z vozom naprej, mati z otrokom pa naj se sama trudi.

Za materjo prideta dva aktivista, ki formirata frontno brigado. Aktivistu iz St. Petra se otrok zasmili, dvigne ga, ter ga nese nad pol ure daleč v hrib, da mu otrok v naročju zaspi. Hudo je, če je človek slep in gluhi.

Fizkulturno društvo v St. Petru je dobilo za razdelitev tri »miki« jopice, da jih razdeli med najboljše fizkulturnike. »Usoda« je naklonila jopico tovarišu krojaču, ki niti fizkulturnik ni in dvema dobrima fizkulturnikom. Ka sta jih sicer vredna, ništa jih pa potrebna. Pri nas delimo vse po prijateljstvu. Smo pa gluhi in slepi za neprijatelje.

Tudi manufaktura v KZ je še vedno obsojena na nakazila, ki jih izdaja KLO, kateri je zgradil visok plot, da čezenj ne vidi OF in ne druge masovne organizacije. S tem je razbremenjen tudi upravni odbor KZ, saj mu ni treba nič delati, nosi pa samo odgovornost na občnem zboru.

Pa naj še kdo reče, da v St. Petru ni zanimivo. Delo vseh organizacij je zaspalo in se še ni našel junak, da bi ga spravil nazaj v življenje. Organizacija in oblast pri nas ne vidita, da smo samo toliko močni kot složni. Kaj nam koristi, če se trkamo na prsa, da smo na teritoriju absolutna oblast, če pa ne obvladamo dolžnosti in ne poznamo sočloveka. Nismo zato oblast, da rušimo skupnost, ampak zato, da jo gradimo in da se skupno borimo za boljše življenje delovnega človeka.

Imajo v St. Petru pisarno KPZ in kar dve pisarniški moči, ki druga drugo vprašujeta, kaj naj delata, delo pa je na tekočem v zmešnjavi.

Najbolj agilna je v St. Petru organizacija združenega obrekovanja, ki pere brez mila vse vprek ne glede, da se s tem pranjem stvar še bolj umaže in se ne da več lepo očistiti. Z. A. in G. M.

TO JE VASA SRAMOTA!

Vsakemu izmed nas posebno pa še partizanom je dobro poznan kraj Lašče pri Dvoru, kaj bi ne, saj marsikoga vežejo spomini na čase iz naše narodno osvobodilne borbe. Poleg hiše, ki je bila včasih gostilna, ob glavni cesti v Kočevje, se na njivi nahaja par grobov, zanemarjenih in zapuščenih. Marsikdo se bo od mimo idočih vprašal, čigavi li so ti grobovi, in menda bo dobil odgovor: tu počivajo borci heroji nove Jugoslavije. Tega niso zaslužili, ne niso! Namesto, da bi se jih hvaležno spominjali in krasili njihova poslednja počivališča, jih

Fizkultura - Šport - Šah

USTANOVNA SKUPSCINA OKRAJNEGA TELOVADNEGA ODBORA V NOVEM MESTU

Da se dokončno tudi v novomeškem okraju pristopi k organizacijskemu delu telovadnega življenja, je za nedeljo, dne 7. maja t. l. sklical Okraj. inicij. odbor OTO ustanovno skupščino, ki je izvolila prvi Okrajni telovadni odbor za novomeški okraj. Skupščina je bila tokrat splepna, saj so se udeležili delegati TD Novo mesto, Smihel, St. Peter in Dol. Toplice, med tem ko društvi Zužemberk in Stopiče nista bili zastopani. Skupščino je otvoril in vodil tov. Cigoj Henrik, član okr. kom. KPS, ki je pozdravil tudi zastop. IOTZS tov. Kobala in predsednika OSS tov. Jenka. Pregledno poročilo o delu fizkulture v okraju je podal dosedanj sekretar inic. odbora tov. Smerdu Milan, ki je nakazal dobre in slabe strani, vendar kažejo podatki, da prehajamo iz kampanjske fizkulture že tudi na podeželju v redno fizkulturno življenje, ki je privedlo tudi do te skupščine, ki je bila skoraj 2 leti nesklepčna. Tov. Romih je nato podal Plan dela za leto 1950 in v njem nanizal vse glavne fizk. manifestacije v letu, predvsem pa je vsa pažnja dana popularizaciji fizkulture na našem podeželju, pri KDZ, udržitvi sedanjih TD, posebno pa med našimi pionirji in kmečko ter delavsko mladino. Posebna zadnja so v Novem mestu vse bolj vključuje v fizkulturno delo preko sind. fizk. aktivov. Poživilo se bo tudi tekmovanje za fizk. znak, poleg tega pa priredilo v vseh TD okraja letos društvene nastope mesto okrajnega, ki bo letos odpadel. Diskusija je nakazala napake, ovire, pa tudi pozitivne rezultate, ki so bili doseženi poleg Novega mesta zlasti v St. Petru, ki sodi v našem okraju med najagilnejša kmečka telovadna društva. Novoizvoljeni odbor, ki ga bo vodil tov. Baša kot čl. Okr. kom. KPS s podpreds. tov. Cigojem Henrikom in Silvom Požarjem, ter člani Smerdujem Milanom in Nušo, Romihom, Klemenčičem, Gregorčičem in drugimi, je izjavil, da bo Plan s pomočjo društve izvedel. Tudi pozdravni resoluciji, ki jih je skupščina na zaključku poslala Tel. Zvezi v Beograd in FZS v Ljubljano, sta poudarili trdno pripravljenost in odločnost dolenjskih fizkulturnikov v novo Titovo fizkulturo tudi izgraditi socializem. Zelimo novemu odboru veliko uspehov! Učo

OTVORITEV PRVEGA STRELISCA V NOVOMEŠKEM OKRAJU

Okrajni odbor Zveze borcev v Novem mestu je lani ustanovil v Novem mestu Strelsko družino »GORJANCI«, ki se je v novem letu močno razmahnila. Kot posebno nalogo si je zadala družina, da do prvega maja otvori strelišče. Skupno z ostalimi množičnimi organizacijami se je pričela gradnja in so pri zemeljskih delih mnogo prispevali člani ZB, sindikatov, mladine ter največ člani Strelske družine. Med prvimi so naredili vsa lesna dela člani gradb. podjetja PIONIR. Poleg tega pa je prispeval k izgradnji tudi GOZSS z zneskom 100.000 din, ki je mnogo pripomogel, da je gradnja uspela. V nedeljo, dne 7. maja pa je ta družina otvorila svečano svoje strelišče, prvo v okraju, ki je zgrajeno v Gotni vasi. Svečanost je otvorila godba JA, nakar je pozdravil zastopnike slavja predsednik Družine tov. Picelj in

puščajo v nemar in pozabo. Kje je naša revolucionarna mladina, naslednica svetlih žrtv, kje so množične organizacije, KLO Dvor, Zveza borcev ali ni to vaša sramota. Skrajni čas je, da se zganete in dostojno popravite, da tako zabrišete sramoto in brezbriznost. S. Hotko

poročal o delu ter se zahvalil vsem, ki so pomagali pri izgradnji strelišča. Ni pa bilo prav, da je govornik izpustil pomoč, ki so jo nudili sindikati, ter lep prispevek GOZS. ter tudi ni bilo zato pravilno, da je prezrl navzočega pred. OSS tov. Jenka, ki je tudi zastopal GOZS. V bodoče naj bi se take stvari ne ponavljale. Po govorih so zastopniki naših organizacij oddali prve strele in s tem tudi dejansko otvorili prvo strelišče. Naj bi služilo res naši mladini ter naj bi mu sledila tudi druga v okraju. Učo

PRVA RAZSTAVA LJUDSKE TEHNIKE V NOVEM MESTU

Ob priliki Letalskega dne in I. Zleta Stanice mladih tehnikov v novomeškem okraju, kateri je bil v nedeljo 14. maja v Novem mestu, je OOLT pripravil za udeležence teh prireditev v prostorih Okrajnega magazina na Glavnem trgu svojo prvo razstavo, katera je sicer v dokaj skromni obliki le prikazala obiskovalcem bežen pogled v razvoj nekaterih vej Ljudske tehnike na sploh. Tako smo opazili v vitrinah nekaj izdelkov fotokrožka iz radioamaterstva. Posebno je vzbudil zanimanje modelarski krožek s svojimi modeli ter literatura s fotografijami iz našega letalstva, posebno izdelan od aero kluba Majde Silčeve iz Novega mesta. Skoda, da ni bilo na razstavi tudi izdelkov naših pionirjev mladih tehnikov, ki so precej napravili, posebni iz Soteske, kjer prirejajo kar sami že doma male razstave. Vendar je razstava uspela in prispevala k popularizaciji Ljudske tehnike svoj obulul. Učo

Uprava mestnih podjetij MLO METLIKA

Cevlarsko podjetje MLO Metlika
Krojači — Sivilje MLO Metlika
Mesnica MLO Metlika
Gostišče MLO Metlika
Foto-Kino MLO Metlika
Kovaško podjetje MLO Metlika
Otroška restavracija MLO Metlika
Menza MLO Metlika
Pekarija MLO Metlika
Vodovod MLO Metlika

Naj živi
veliki praznik dela
1. MAJ

Okrajni magazin in poslovalnice

Črnomelj 1
Črnomelj 2
Črnomelj 3
Metlika 1
Metlika 2
Metlika 3
Semič 1
Semič 2
Predgrad
Stari trg
Vinca
Dragatuš
Gradac
Suhor

korakajo vzporedno s svojimi potrošniki v borbo za socializem

„Zora“
lesna industrija
in
valjčni mlin
Državno podjetje
ČRNOMELJ
Slovenija

OKRAJNA ZVEZA
kmetijskih
zadrug
ČRNOMELJ

★
Okrajno
gradbeno
podjetje
Črnomelj
★

Okrajno
odkupno podjetje
za odkup
kmetijskih pridelkov
in
alkoholnih pijač
ČRNOMELJ